

Изази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата плаћа се у
плаћеним новчанима неко-
редно администрацији „Гл.
Црногораца“ на Цетиње, а
може се и картом унут-
рашњом на пошту у Кетој.
Доплати плаћа се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПАЗИЗ, 28 новемб. (стигло касно
за прошли број.) — У француској ка-
мари, у дворани за разговор, пуцао је
неки Обертен триш из револвера на
Ферија. Два зрна су окрнула месо
Ферију, по ране нијесу тешке. Убијца
је затворен. Мисли се да је синао с
ума. По из карата те су се најпле
при њему, дознаје се да је то завјера
једне непознате дружине и да је тај
Обертен извукао своје име жребајући
са дружином. Њега су пратили дру-
гови који су хтјели убити Гоблета.
Послије атентата била је у скупштин-
ском двору жива препирка и гужва
између умјеренака и радикалаца.

БЕРЛИН, 28 нов. — Извјештај
влади којим се разлаже војни пријед-
лог, вели: Њемачка је изложена опас-
ности да је нападну једнак с двије
стране двије силне војске. Према таквој
пријетњи ваља да Њемачка створи
такву основу свог опстанка, којој ће
јемство бити у рођеној снази.

ПАЗИЗ, 30 нов. — Предеједник
Сади Карно потписао је указ којим се
постављају министри ови: Тирар
предједник министарства и министар
финансије; Флуран мин. иностраних
дјела, Фалијер мин. правде; Сар-
ијен мин. унутрашњих дјела; Феј
мин. просвјете; Махи мин. морнарице;
Лубе мин. грађевина; Дотрем мин.
трговине; Вијет мин. пољске при-
вреде. Не зна се још ко ће бити ми-
нистар војни; понуђено је генералу
Ло жроту.

БИОГРАД, 3 деп. — Скупштина
је једногласно одобрила погодбу између
Србије и Турске о жељезничком про-
мету.

ЛОНДОН, 3 деп. — Мекензи је
јутрос кренуо у Сан-Реме; њемачком
Царевићу позлило је.

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

О П И С

ОНОГОШТА-НИКШИЋА.

Са старина — до 1887 г.

Нанисао

Максим М. Шобајић.

(Настав и)

II.

Из повјеснице Никшића.

Округ Никшићки то је јужни крај
познате нам Ерцеговине. Од како се
зна за овај крај, свагда је у њему
било главно мјесто град Оногонт или
Никшић. За оба ћемо говорити.

Положај Оногонта удањ је од
мора 2 зимља а 1 љетни дан хода.
Последњих дана јула 1885 пораних
у 4 сата из Риена и у 9 у вече стигнем
у Никшић. Дакле Никшић тако близу
мора, а мјесто по природи удесно за
развитак живота: без сумње је врло
давно људима насељен. То је најљепши
положај и најпознатије мјесто у старо
горње Приморје или горњу Ерцеговину.
Осим праистарих народа који су овуда
живјели, нас се највише тичу наши
претци Срби. Још од почетка досељења
Срба на Балканско полуострво зна се,
да је један дио Срба насељен у При-
морје данашње Ерцеговине. То наз-
наже и историја и народне традиције,
а то обоје: да су Срби Грци госно-
дарили, које су Срби и затекли ту.
Од тада, по свој прилици, Оногонт,
или ма како се звао, није био никад

ПЕТРОГРАД, 4 деп. — „Руски
Инвалид“, службени лист војног мини-
старства, доказује да није то Русија
која пријети својим војним положајем
на граници, по то чине Њемачка и
Аустро-Угарска. Још прошле године
учинили су ти сусједи припреме које
су приморале Русију да се спреми на
устук. Та је спрема мало по мало до-
вршена.

САН-РЕМО, 4 деп. — Данашњи
булетин о стању њемачког Царевића
јавља, да оток у грлу Кропиринчеву
показује на својој површини изданке
те су кренули да се рашире.

ПЕТРОГРАД, 4 децембра. „Jour-
nal de St. Pétersbourg“, службени лист
министарства иностраних дјела, зборе-
ћи о чланку „Руског Инвалида“, од-
бија од Русије одговорност за ово ста-
ње непрестаног усмлавања оружаног
мира. „Ако“, вели, савез за мир вели-
кијех држава средње Јевропе иде само
на одржање садашњег стања (status
quo) мирним путем на основу уговора,
Русија се придружује том јемству ми-
ра, старајући се само да учини што
је нужно за одржање равнотеже сила.
Остаје само још да се одгонене, докле
се смије тјерати злоупотреба начела:
„Si vis pacem, para bellum (ако желш
мир, спремај се за рат)“ на да то ипак
остане најбољи пут за одржање мира,
који као да сав свијет жели и који ми
сматрамо да је ујемчен за дуго, хвала
буди папштем лијенијем односима к
нашијем сусједима.“

Из повина.

Брзојављени чланак полуслужбеног
бечког „Фремденблата“, који бјеше
љуту обалио бечку борбу, гласи овако:

„Већ од неко доба чују се гласови о

без Срба. Заиста је он запамтио многе
политичке промјене. Почетак његов,
ко га је први почео подизати и у које
вријеме, то се не може знати. Но доста
је давно и оно доба од како знамо за
њ, т. ј. за Оногонт, да је он у средњем
вијеку био као столно мјесто своје
самосталне области „Подгорја“. То је
било већ прије 1000 година. Од тада
на и до данас, Оногонт или Никшић
је свагда био већег значаја град или
мјесто, које наша повјесница често
помиње.

1. Никшић или Оногонт за себе.

Народно предање зна, да су овом
земљом владали Грци. Латини (Римљани),
Срби и Турци. Грци су оставили
најљепше успомене своје владавине, то
народ симпатично изражава, као да су
нам Грци сродни по крви; свак ти зна
рећи: „Мудри Грци“; и кад хоће да
похвали кога, каже: „Мудар као Грк“. За
њихово царство вели: „Њихово је
најстарије царство на земљи, које ће
опет узет од Турчина, и на њих до-
вијек остати“. Латини напротив по-
мињу се, као лукаве варалице. Турци
пак остављају траг тиранске успомене.

Шта говори историја о значају
старог Оногонта. Српски књижевник
г. Стојан Новаковић, нанисао је важан
исторички чланак под насловом: „Срп-
ске области X. и XII. вијека“ штампан
у Биограду 1880 у 48 (XLVIII.)
књизи Гласника срп. ученог Друштва.
Писац именује 5 области: Зету, Тре-
бине, Хум, Подгорје, Рашка и Босна.
То су самосталне српске области у
жунањско доба. Област Подгорја, у

војничким мјерама Русије, којима се хоће
да се много појача руска војска у губер-
нијама према аустро-угарској граници. Ми
налажасмо те гласове ових дана у добро
обавијештеним њемачким листовима, а
нашли би своју непосредну овлашћену
потврду с руске стране, ако би се дока-
зало, да их је забиљежио и службени
„Дневник Варшавски“, који зането доноси
само вјерне војне вјести. Веле да вар-
шавски лист потврђује извјештаје, по ко-
јима би у тој за варшавску губернију
одређеној повишици била 13 коњаничка
дивизија московска, 20 и 22 коњичка то-
повска батерија и један козачки пук орен-
бургски; један дио те војске већ је стигао
у своје нове конике. Исто пишу „Kreuz-
zeitung“ у да су пионери и копачи, који
су до сад били смјештени у Риги-Диабург,
кренули према Њемени, гдје ће заузети
пругу од Ковна до Гродна. По истом
„Kreuzzeitung“ у дошао је у Гродно читав
један пук у гарнизон. Тај лист још биљежи
гласове о утврђењу Нарва и Буга. Ти би
гласови били свакојако у већој опреци са
евангелијем увјеравањем о мирољубивости
и са падама на ведре и умирљиве пошле-
дице скорашњег састанка у Берлину. Но
прије би смо морали причекати да видимо,
колико ће тај састанак промијенити мјере,
те су можда још учинене у другој прет-
поставци.

„Што се тиче Аустро-Угарске, за њу
пуну важи она несумњива и прегалачка
изјава потоне пријестоне бесједне њемачке,
да никако није вољна нарушити мир својих
сусједних својеволјним нападима. Сваком
искреном пријатељу мира морало би само
врло жао бити, ако би и даље скупила
руке војске озбиљно попрјетило нашој
граници те нас приморало да се зами-
тамо, да ли неуклопна брига за безбједност
царевине не би и нама налагала да учинимо
што треба према томе, да не биемо остали
уназађени према никакво несплаватним при-
јетњама сусједовим.“

Војнички сарадник Бисмарковог листа
„Kölnische Zeitung“ доказује да на руско-
аустријској граници има три пута толико
руске војске колико аустријске. На ау-
стријској граници, вели, има 46.000, а на
руској њевијех 130.000 војске. Та је руска
војска овако размјештена: XVI-и љублин-
ски армјски корпус: 17. дивизија у Сјед-

којој је главно мјесто Оногонт, запрема
ту, 20 страна наштампанијех. Том је
историјом писац открио славу прош-
лост Оногонта, за коју се знало тек
по њепо од тога времена; доцније по
бојевима Црногораца и Турака.

Новаковић вели, да је у области
Подгорја главно мјесто Оногонт, као
град и као жуна, који има у својој
области 10 жуна мањих. На првој
страни те историје, стр. 68 реченог
Гласника, именују се жуне: Оногонт
(Оногонт), Moratia (Мората), Comernisa
(Комарница), Piva (Пива), Gerico (Ге-
зера), Netusini (Тушина), Guisemo (Гу-
сиње), Kom (Ком), Debreca (Дабар),
Neret и Rama (глава Неретве и Рама).

На 81 страни стоји ово: „Оно-
гонт се спомиње и као средиште ове
области, а и као средиште цијеле др-
жаве, тетрархије, која бијаше састав-
љена из напријед поменутих области:
Зете, Требине, Хумске и Подгорја. —
Дукљани припомињу да о догађајима ко-
ји су се збили послје 964 године,
вели овако: У то доба умрије цар бу-
гарски Петар, који становање у вели-
ком граду Преслави, а цар грчки ску-
пи јаку војску, те заузме цијелу Бу-
гарску и покори је под своје царство.
По томе се врати цар скоме двору, а
војводе његове што бијаху пред вој-
ском, заузму сву Рашку провинцију.
Рашки жуна побјегне краљу Прели-
миру са два своја сина Пијеном и Ра-
диградом и с њерком Прехвалом, и на-
ђу краља у жунањини Оногонту. Краљ
Прелимир видећи љепоту Прехвалину,
залуби се у њу, те нареди људима

лац, 18. див. Љубљин; XI. лучовски арм.
корпус: 11. дивиз. у Лучу, 32 дивиз. у
Житомиру; XII. кијевски арм. корпус: 12.
дивиз. у Вјезибушу, 33 дивиз. у Кијеву.
1. дивизија донских козака у Са онту, 11.
коњичка дивизија у Дубну, 12. коњ. дивиз.
у Кијеву, 13. коњ. дивиз. у Љубљину, 3.
стријелачка бригада у Тулчину. Све то
чете у ратном стању, ако се рачунају само
убојници, без прислуге, чине свега 108.209
момака пјешадије, 14.000 коњаника и 336
топова. Но к томе ваља још додати по-
граничну руску стражу, које на тој прузи
има 6000 до 8000 момака. За војника је
главни значај те страже у томе, што су
Руси њом тако затворили своју границу,
да ће бити мучно разабрати, кад ће се поје-
дино чете попуњити запасама до ратног
стања, кад управо почиње и сврнује права
мобилизација. А за тај посао дограђена је
мрежа руских жељезница на најгоднији
начин. Свакојаке жељезничке пруге воде
из јужне Русије у Волгију и Подолију, да
брзо појачају тамошњу војску, а аустријска
војска у Буковини и у источној Галицији
не може добити никаквог довоза ни с југа
ни с запада.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 5 децембра.

(Промјена у Маринском институту.)

Дознајемо да је управитељка вишег
дјевојачког завода блаженоноч. Царице
Марије, Гђца Јулија А. Лопухина, на
своју молбу, на вишим ријешеним Це-
рног императ. Величанства Царице Ма-
рије Александровне, разријешена од
управе тог завода, те да је добила
друго одређење. Чујемо да ће Гђца
Ј. А. Лопухина послје божитњих
празника кренути са Цетиња, тек јој
дође замјеница.

својим, да говоре жунању, ону дјево-
јачком, да би краљ његову ћерку узео
за жену, ако би он хтио драге воље,
себе и своју област, покорити под
краља, и заклетни се на вјерност њему
и његовим синовима. Кад то жуна
чује, веселим се срцем закупе, те се
заједно са синовима својим обећа, да
ће чинити све, што би краљ заповије-
дио. И онда краљ узме крст његову, и
пошто свадбу проведу по краљевском
обичају, подијели својим рођацима би-
штинне, и Радиграда постави за жуна-
на у Оногонту.“

То је први владар Оногонта, за
којег историја зна. (За овај догађај и
г. Панта Срећковић пише у своме дје-
лу о жунањима, исто овим ријечима, и
вели, да је тај жуна Тихомил, род
краљу Прелимиру, који поврие свог
таста у своју жунањину Рашку, коју
ослободи од Грка, и краљ Прелимир,
који је владао свијема Србима, умре у
Пећи и сарађен буде 990 г.). За кра-
ља Прелимира говори и Новаковић и
Срећковић, како је својим синовима
подијелио земље: Најстаријем, Хвали-
миру, област Зету с градовима и жу-
нањинама; Болеславу Требини са жу-
нањинама; Драгиславу Хумску са жу-
нањинама; а Превладу даде предно
Подгорје са жунањинама. Превлад је
други владао за кога знамо, али није
су то најљепши владари, јер дође
стоји, да је и краљ Хвалимир дијелио
својим синовима иете области, те пза
Превлада долази онет најмлађи син
најстаријег брата, владар Подгорја,
Мирослав, син Хвалимиров, који је у

Књижевност.

Уредништво је примило на приказ:

Књига Снастелка Милена. Од Радоја Рогановића Пригорица. Цетиње 1887. У књ. крпог. државној штампарији. Цијена 10 новина. 15 стр. мале 8 с.

Ово је стихотворни опис познатог дјела хришћанске милости наше Свјетле Књазине. Стихови су удељени познатим начином и лијепом вољом нашега „Радоја Пригорица“.

L'Autriche slave et roumaine. Journal politique hebdomadaire. Prix de l'abonnement 12 francs par an (6 florins).

То је нов лист и ово је пети број те нам дође. Правац се каже у самом на слову. Још сувише имају уз наслов ове реченице: С досна: „La Hongrie est le boulevard avancé de l'Allemagne“; а с лијева: „Justitia erga omnes nationes, est fundamentum Austriae. François II.“ — Чија је прва изрека, то не знамо и не каже нам се; но који је то „François II.“ коме се подмеће она лијева? У Аустрији није никад владао никакви Франц II., јамачно је штампарска погрешка, у мјесто François I. Но прво, како да се штампарска погрешка у наслову одржи кроз пет бројева, пет пуних недеља, а друго она изрека није онака, по гласи просто: „Justitia regnorum fundamentum“, као што пише над уласком ћесаревог двора идући с ринга.

БРАНИЧ, лист за правно и државне науке. Бр. 22. 16 новембра. 1887. У Биограду. — Садржај: О уређењу суда у Србији, реферат П. Ј. Савића (наставак). — Банитина и својина или колективизам и индивидуализам код Срба, написао Мата Радосављевић (наставак). — Грчка савјести код криваца, написао Х. Ферн, превод М. М. Ж. (свршетак). — Из судици XXV. Саопштење М. Дамјановића. — Књижевност: Теорија казненог права св. I., написао Ј. Ђ. Авакумовић. — Биљешке: Особити начин кривике — судски обичаји. — Вјесник. — Питање М. С.

СТРАННИКЪ, духовни журнал. 1887. Новбръ. С. петербург.

Садржај:

I. Мои воспоминания объ Инокентіи, архіепископѣ Херсонскомъ и Таврическомъ. — V. Побужденія для Инокентія къ усиленію православія на югѣ Россіи и частіе въ Крымъ. — Достойнствіи преемника Инокентія — архіепископы Димитрій и Гурій. — Труды послѣдняго въ Таврической епархіи. — Намѣтки этимъ архіепископамъ. — Мысль объ увековѣченіи памяти Инокентія въ Крымъ. — Молебствіи при Космодамиановскомъ источникѣ. — Путешествіе на Четырдагъ. — Инокентій одинокъ на вершинѣ этой горы. — Намѣтки. — Видѣнія. — И. У. Палимпсестова.

II. Поученіе о томъ, что бѣдность не порокъ, и не въ богатствѣ корень добродѣтели и нравственности. — Архіепископа Никанора.

XI вијеку сарањен на Језерима под Дурмитором. (В. Гласник 48 стр. 73.) Види се, да је овом облашћу свагда владао млађи члан владалачког дома, и често зависно кад од једног кад од другог јачег рођака, који се често међу собом крвине и отимаше око земаља и жуна, којих је у средњем вијеку без броја много било, а Оногонт је може бити у томе вијеку најнесретније мјесто био, као мјесто међу свима јачим областима, које се за њ. отимаху.

По народном предању, у почетку XII вијека, Оногонтм је т. ј. Подгорјем, владао краљ Грубеца, потомак азиатског краља Војислава (Доброслава) Требишца, који је такођер владао у Херцеговини, на у Зети, по што је 1028 г. поубијао и прогнао грчке власти у Зети, па се прогласио српским краљем. За Грубецу и Срећковић говори, како је он из ове стране ушао у Зету и отео свом рођаку Борђу краљевски пријесто. Но краљ Борђе с помоћу Грка удари на краља Грубецу, и војске им се побију код Бара, ђе у боју надлада Борђе, и краљ Грубеца погине у боју 1123 г. и буде сарањен у барској цркви. Иза њега Оногонтм овлада брат му Драгило. Иза овога братског убијања и отимања престола, већ настаје Србији сретније доба са Немањем. Толико о владаоцима самосталне области Подгорја из средњег вијека, која данас цијела спада у Црној Гори, осим жупе Гусињске, ако та није с тијем именом била негде ближе Кома у Подлимају, и осим Черетве и Раме.

III. Русская церковь по послѣднему отчету оберъ-прокурора св. Синода. — И. В. Преображенскаго.

IV. Официалныя записки о дарованіи раскольникамъ правъ и свободъ въ отношеніи богослуженія. — Записка проф. Н. И. Иванова (продолженіе.)

V. Одна изъ греческихъ литургическихъ рукописей виленской публ. библиотеки. — Н. Одицова.

VI. Какъ въ простотѣ живутъ люди... — Разсказъ изъ галицко-русской жизни. — I.—III.— Прот. И. Гр. Наумовича.

VII. Внутреннее церковное обозрѣніе.

VIII. Церковная жизнь у Славянъ. — проф. В. И. Ламанскій о „восточномъ, славянскомъ вопросѣ въ его значеніи для Россіи и всего греко-славянскаго міра. — Движеніе къ объединенію славянскихъ племенъ на началахъ вѣры, языка и народности. — Разъясненіе славянамъ Австро-Венгеріи панскаго дозволенія черносгорскимъ католикамъ совершать богослуженіе на славянскомъ языкѣ. — Значеніе этого дозволенія по отношенію къ католикамъ западно-русскаго края: мнѣніе проф. М. О. Козловскаго. — Князь Николай Черногорскій о его соглашеніи съ Римомъ. — Гоненіе на трипрямные кресты въ Галици и предлагаемый, по поводу этого, подарокъ царю въ день его юбилея. — Вопросъ о возстановленіи патриаршества въ Сербіи. — Открытіе духовной семинаріи въ Черногоріи.

IX. Обзоръ журналовъ. — Научно-богословскіе статьи въ нашихъ духовныхъ журналахъ за текущій годъ: по исторіи, каноническому праву, пастырскому богословію, миссіонерству, — статьи аналогическія, философскія и публицистическія, — общій обзоръ этихъ статей и наши замѣчанія по поводу ихъ.

X. Новыя книги. — Наши современныя духовныя цѣнны (Канинъ и Авель. Библийская поэма въ стихахъ. И. Ливанскаго. Тула. 1886. — Размышленія сельскаго священника при чтеніи Псалтири. А. А. Дунина. — Стихотворенія пресвященнаго Макарія, епископа оренбургскаго). — А.

XI. Извѣстія и замѣтки. — Изъ русской церковно-общественной жизни, изъ жизни Востока и Запада, расколъ и секти и пр.

XII. Книжная лѣтопись. — Книги, вышедшія съ разрѣшенія духовной цензуры. — Отзывъ о сочиненіи прот. Тихомирова: „Курсъ Основнаго Богословія“. Сиб. 1887.

XIII. Объявленія.

Подписка на журналъ „Странникъ“ на 1887 годъ продолжается. — открыта подписка на 1888 годъ. Цѣна съ пересылкой и доставкой въ Россію 6 руб., за границу 8 руб. — О подпискѣ на журналъ за прѣзніе годы см. на 2 ой стр. обертки.

Редакторы-издатели:

А. ВАСИЛЬКОВЪ.

А. ПОНОМАРЕВЪ.

Просвјета.

ПРОГЛАС.

Српски народе! Света је дужност сваког Србина, да се сјећа својих славних мужева, који су у своје вријеме прославили српско име. Народ, који не зна цијенити и поштовати својих великана, не заслужује, није достојан, да постоји. Благодарност је најљепша врлина не само за појединце, него и за читаве народе. Српски народ срећан је, што је одхрањено у свом гњезду сивих соколова, који су до звијезда узнијели српско име на витим крилима свога генија, провијели му славу на све четири стране. Нема њих више у нашој средини; не гледамо им оног ведрога чела, не дивимо се мудрој ријечи, муком су замукла њихова уста; ал имамо њихова неумрла дјела, то бесцјенно-блага њихових трудова и љубави. „О, лијепо је кад нам име смрт за собом не понесе, те о дјелма суд остави свом народу и свом Богу.“ Они су себе умно и тјелесно трошили, да нама кроз вјекове свијетле. И наша мисао треба, да је увијек с њима, кроз њихова дјела треба, да се с њима разговарамо, да живимо с њима у прошлости, да дијелимо страх и паду, од њих морамо се учити, како ваља љубити свој род. Прослављајући њихову свијетлу усмену показатељу, емо заслужили, да их имамо.

Српско акад. друштво „Зора“, високо цијенећи рад и заслуге српских великана, одлучило је у овогодишњој првој својој сједници, држаној 17 (29) октобра прославити тристагодишњу усмену дана рођења Србина pjesnika, неумрлог Гундулића, сина српске Атине, неомрлог Дубровника. Прослава држаће се на дан св. Саве, како би тим друштвом, спојивши је са свечаностию светосавском, избјегло двојаки трошак, који би иначе морало предузети, кад би хтјело прослављати тристагодишњицу дана рођења Гундулића 8 јануара п. н. к., на дан т. ј. кад је он први пут угледао свијетлост дана. Друштвени одбор, који се нарочито за то конституисао, предузео је већ потребне кораке, како би помоћу прослава пенала што сјајније и величанственије, да буде достојна имена великог pjesnika и творца „Осман“, чији се геније у pjesничкој машини и у патристском српском осјећају залахњивао pjesничким жаром како на дивним трофејима јунаштва српског и славе, тако и на рушевинама величине српске, на гробници у којој је савио поломљена своја крила сиви орао Шемањина, на оном тужном још неоплаканом Косову пољу. При томе сједишће обиљу свечаности, прослава на име Србина pjesnika римокатолика Гундулића на дан усмене првог архиепископа српског, светитеља Саве, оправдава се поред осталога још и с оцѣ српског гледишта, по коме разлика вјере не претпоставља ништа за собом води као неизбежну последицу уједино и разлику народности, — гледиште и начело, кога се држи омладина око друштва „Зора“, те хоће да му даде свечан израз.

* * *

Триста је година од како се родио

неумрли Гундулић, а није их много мање од како је оставио овај свијет. Да је Гундулић био син кога другог народа, одавно би већ пркосно зубу времена над његовим гробом видљиви споменик благодарности његових потомака. Али гроб Србина Гундулића не обиљежава још плоча споменца, достојна његове славе. Е, који стотинак година, а да не гледаш над непелом тога врлог сина спољашњи знак твоје љубави!

Друштво „Зора“, прослављајући тристагодишњицу дана рођења великог Гундулића, одлучило је приложити чист приход од прославе на подизање његовог споменика у славном Дубровнику, за кога рече витешки pjesник „Балканске Царице“, е је глава на српском трупцу. С тога се оно позиваје на твоје родољубље, српски народе, позивајући те уједис, да не жалиш свога милодара, јер је племенита цијела, на коју га намјењујеш. Слава бесмртном Гундулићу! Слава родољубљу српског народа!

Прилози се шаљу на адресу: Serb. akad. Verein „Zora“ I. Universität, Wien.

Српско акад. Друштво „Зора“.

ГЛАВНИ ОДБОР „ДРУШТВА СВ. САВЕ“. одобрено и позвереницима „Друштва Св. Саве“.

Како се прва рачунска година „Друштва Св. Саве“ примиче крају, вријеме је већ да се приступи купљењу чланских улога за нову годину, те да могућности и даље рада буде на вријеме обезбјеђена и оснажена. А да се друштво за досадашње, доста кратко вријеме свога живота показало и потребно и подобно за вршење одређеног му задатка, па да је оправдано и умјесно жељети и још живљи и обилатији рад у овој години, — прилично се може сваки српски родољуб увјерити из овога, и ако површног наговјештаја о друштвеном раду за ову прву годину.

На првом се мјесту с правом може тврдити, да је друштвеним радом већ и за ово кратко вријеме доста живо разбужена и прилично потхрањена српска мисао и свијест о народности у свима готово српским крајевима. То се доказује, прво, доста великом и живом интересом, коју је Друштво имало с родољубима из разних српских крајева; друго, повећаном тражњом и отварањем народних школа у мјестима, која су, особито у послѣдње вријеме, била изложена јакој противничкој пропаганди; и треће, оном љубављу и жељом, којом су примана и тражена сва друштвена издавања и други есиси, којима је Друштво у овој години располагало. Новчаних издатака на смјерове, правилима прописане (свакако путнога трошка народним учитељима, припитцања у помоћ пострадалим родољубима, откупљивање патристских списа, и везивање друштвених списа, на израђивање диплома за чланове утемељаче (које ће се разаслати члановима овога мјесеца) и др. административне трошкове, било је у овој години на близу 24.000 динара. Књига својих и откупљених, Друштво је у овој години растурило по Српству

да нове државнице опет обнове велику српску државу.

Славно име Ерцег Шћепана и данас живи у памети и у устима народа ерцеговачког. Све градине по Ерцеговини народ њему приписује. Град Соко на Шћепан-пољу, на ушћу Ниве у Тару, био му је, веле, столни град, а прича се да је понегда сједио и у Оногонту, и тада подизао оне пограничне куле, за које ћемо послје још коју рећи. Не стоји година кад је умрбо; по стоји да су иза њега владали два сина, Влатко и Владисав, на које је и пропала самосталност Ерцеговине, 1479 г. А најмлађи му се син Стеван потурчио, и био је код султана велики везир.

3. Под Турцима.

Са 15-тим средњим вијеком престаје мрачни средњи вијек, а ширим и историја српског државног живота. На запад се рађа ново сунце просвјете и науке, а са истока загрозила нова приа авет да све онутоши, и уништи зачетак умне силе јевропске. Државе, Србија, Бугарска и Грчка, постаху жртва тога азиатског звјера.

У 16-ом столећу овлада сила турска и крајњом српском провинцијом, на Балканском полуострву Босном (1463 г.) и Ерцеговином (око 1540). С крајем 15-ог столећа прекиде се конач поточе српске самосталности. Нема више Стевана Лазаревића ни Ђурђа Смедеревца, нема славних Балшића ни храбрих Црнојевића, нема јуначког Ерцег ни ниједног Хранића. Они све своје силе иструпише за Срп-

Па кад је Оногонт такво мјесто важно и знатно из своје прошлости — као мјесто одакле је удесно владати, зар не би то и у будућности могао бити, у том погледу?

На 82 стр. и ово стоји о значају Оногонта: „Па и послје, иза Немање, кад се у уједињеној српској држави утацију поједине области пређашнега поцијенаног живота, видимо, да још Оногонт неку знатност задржава. У Оногонт и у околину му дозалили су српски владаци, по свој прилици ради лова у околним планинама, које су онда биле нусте још бѣма него данас. У Оногонту су 22 авг. 1362 пазали поклицар дубровачки пред цара Уроша, те повратили и утврдили мир с царевим градом Котором, с којим су се били завадили и заратили“.

Даље говори да је у ову околину и краљ Душан долазио ради лова, и помиње мјесто Добрушу, на којој је 19 маја 1334 потврдио Дубровчанима уступање Стонеког Рта. На Добруши и господо зетска Бураћ и Бална измирили су се с Дубровчанима. Писац Ст. Новаковић једва је нашао мјесто Добрушу, под планином Купићем у племе Пјешивце, близу Кичевске границе. Ту су крајне долине, и сад у гусој гори, ђе је и вода жива, и од скоро је ту постоало мало сеоце. Становници села веле с се Добруша тако прозвала — по земљи доброј — „Добруша“, али они нехоће на женско по на мушко: Добруш.

2. Оногонт у области Ерцеговине.

На крају средњег вијека, а то је

у 15-ом столећу, губи се самосталност области Подгорја. Она прелази у јединство босанске краљевине. По мало доцније, Подгорје, Требиње и Захумска, све три ове области, политички се одвоје од Босне, у једну засебну област свога знатног војводе Сандаља, који састављеним областима самостално управаше. Војвода Сандаљ Хранић, родом је из Рудина Никшићких. Код босанског краља Твртка Сандаљ постаје највећи човјек, који прослави себе и мудростију и јунаштвом, па се затијем одвоји од краља и самостално господарише у Ерцеговини. Писци веле, е је Сандаљ и од краља силнији био и потписивао се: „По милости божјој велики војвода Босански“. Сандаљ је имао жену Јелу, удову Балнића, ћеркинеза Лазара. Није имао породе, умро је 1435. Вели се да му је столни град био Благој на Хуму, данашњем Велешу близу Мостара 2 сахата. Сандаљ је у Оногонту царину имао.

Ерцег Шћепан. Владу в. Сандаља насљедио је његов синовац Шћепан или Стеван, син Вукчев, 1438 г. (Види „Отацбину“ свеска 25 стр. 94. 1881. Биоград). Шћепан, не само привидио као Сандаљ, по се јавно опијени од богумилске Босне и њена краља. Њему Римљани призна самосталност и дарује га титулом Ерцег, 1448 г. С том титулом нова се држава прозове „Ерцеговина“.

Створењем нове државе Ерцеговине и нове државе Црне Горе, одма иза проласти српске царевине на Косову, као да је провиђење на то ишло,

на 20.000 примјерака, од чега највећи број долази на I. књигу „Браства“ и II. књигу друштвеног извјештаја, а за тим на I. књигу „Српских народних pjesама“, скупљених Вуком Караџићем, Таландијеву „Србију у XIX. вијеку“ и т. д. И на пошлетку се може поменути да је Друштво својим посредовањем добило од редољубивих прилажача и испратило осим прилога и поклона у стварима српској православној општини у Требињу 4740, а српској православној општини у Бовићу (у Хрватској) 618 динара, као помоћ за подизање народних богомоља. —

Као год што је прије године и по дана свима српским родољубима била јасна, савремена и управо неодољива потреба, да се „Друштво Св. Саве“ ослује и највећим одзивом у цијелом Српству подржи, — тако је исто сата сваком праву Србину и света и најпреча дужност: радити што живље и што више на томе, да Друштво и даље напредује, да послуже првом одушевљењу и започетог рада не клоне и ни у чем не попусти, него да још већу снагу, још обилатију радњу развије, те створи исто више погодаба за достигнуће свога племенитог, узвишеног циља. Стога, надајући се да ће како сви поједини друштвени чланови, тако и сви други српски родољуби, озбиљно схватити значај друштвеног рада по интересе васцјелог Српства, —

Главни Одбор „Друштва Св. Саве“ моли у првом реду све друштвене пододборце и повјеренике, а за тим и све друге друштвене пријатеље, да се живо и својски заузму око прикупљања чланских улога за II. годину и око прибављања Друштву чланова свих редова. Награду за уложен труд наћи ће, поред захвалности свију оних, којима је друштвена помоћ најпотребнија, у свијести да ће мисао духовног јединства свега српског народа бити српски чин у скорој нам будућности.

Београд, 12 новембра 1887.

Председник: Га. Одб. Друштва Св. Саве: Свст. Николајевић.

Тајник: Пера Ђорђевић

У сомборском „Бачванцу“ налазимо овај допис из Новог Сада од 19 нов.: „Јуче је од министарства из Будимпеште стигао одине на „Матицу“ у коме министарство јавља: да неодобрава избор дра Лазе Станојевића за председника „Матице“. Министарство јавља то без никакве мотивације и уједно налаже; да се има сазвати ванредна скупштина и нов избор председника обавити.

Ова је вијест дошла изненадно и непријатно је изненадна; ја не знам дали је кадгод прије такав случај био, али од кад је „Матица“ у Новом Саду, увијек је до сад министарство избор председника узело на знање; дакле избор одобрило. Шта је овом неодобрењу повод — томе се нико не може да досети.

Послије оног догађаја са Рајним на последњој главној скупштини, као што је познато, дигла се по будапешт. новинама читава граја на паву „Матицу“; ипсало се

тамо и подметало свашта, те је услед тога отишао секретар матични г. Тона Хаџић у Пешту да обавијести тамошње мјеродавне кругове о тој афери. Господин Хаџић је имао прилику да се састане и са својим негдашњим посланичким колегама, који су званично у министарствима; он им је све потанко и истинито разложио, али је послје свега добио увијерење: да добро бити неће.

И добро није. Да ли је повод не одобрењу личност дра Станојевића? Тешко је и то вјеровати; јер др. Станојевић је човек, који се свог вијека са политиком бавио није; он је овдје врло уважена личност, добар Србин, који је сву своју снагу и рад до сад на то унотријебио, да послужи своме народу на просвјетном пољу; он је на челу наших аутономних установа и других просвјетних завода, он се труди око унапређења истих, и стекао је себи неизмјерне заслуге на том пољу ал у политичке радње није се никад мијешао нити истицао.

Истина је, да он при изборима за земаљски сабор врши своје грађанско право увијек по своме увијерењу; гласао је до сад са опозициом, и последњи пут на Мочарију; ал тек то му је ваљда слободно? И то му је сва и једина радња на политичком пољу. Он је човек од реда и савјестан у сваком послу, те је стога и биран за председника „Матице“ како би у том заводу дошло до: „више реда“

Вина власт је ријешила, мора при том остати. Вољели би да до тог није дошло, јер то би било у интересу наше „Матице“. Сад ваља поштевати мудро, јер ово неодобрење председника за оне који мислити знају — много значи. Добро није.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

КАКО ДА ХРАНИМО ЖИВО.

Пише:

Др. А. Ковљичка.

III. Станови.

Путем механичког сусретања и утисака у дрвеним формама, састају се међу собом а допекле са кляком и водом ситна пјесковита зрнашца (пешто је већи дио преостале воде упијен од дрвених форма и те путем приљепљивости), те се претварају отвордајући се све то више у неки конгломерат, који доцније сипане у неку потпуну хемичну саставину.

Сачиња се водно-угљевити вапсенац који се не растапа у води.

Из овога су зграде, које Пилемци називљу Kalksandpiße, а унотријељују у ова мјеста где нема великог камења или онека а много пржине и пјеска, а што је више кляк близу куће и јестин.

За овакове зграде служи нам кляк и пржина, а од мјере и каквоће потоње зависи рад.

Свака је пржина добра, само да је чиста и фина.

Замијена се од 8 до 12 дјелова пр-

жине са 1 дијелом угашеног кляка, улије се толико воде док постане клячије млијеко, те се налију дрвене форме и добро збију.

Кад станемо мијешати, треба назити да маса није одвећ водна нити одвећ густа; јер ако је гушта, саставиће се, а ако је водна, не да се лако збити.

Пешто смо темељ од камена живца или од овог истог материјала направили, поглади се, а дрвене форме посаде се окомице, сипљући и збијајући материју за 8 до 10 см., док збијена маса не укаже више утисака, те се наново сипље, док се форме добро напуне и збију.

Што су форме земље зготовљене, што боље једна у другу углобљене и што их боље збијамо, тим су правилнији зидови.

Зидови се не зацмљују, него се само пукотине затискају са ситним камењем у вапшенистој цаклини, или се пукотине затворе са пјеском замијешаним у кляку.

Ако је земља суха а није извржена поплавама, ту се темељ може направити од пјеска замијешана у кляку и то у хидрауличном кляку, или са ваздушним кляком, само што га треба замијешати са пеленом од каменог угљена, или са брашном од фино истучених опека, или са самим циментом да постане хидрауличан. (B. Der Kalk Land-Piseban und die Kalksand Ziegelfabrikation von F. Engel. Leipzig 1865 3. Auflage).

Зидове, које смо направили од пјеска замијешана у кляку, треба одијелити од темеља за 8 см. са осамљеним слојевима, тако исто изнутра за 62—94 см. са катрамом, да не би допринела амонијака, која се развија као што нам је познато у измету.

(Наставиће се.)

Пчеларима.

Ове године, у јулију и августу мјесецу, моје пчеле многе су једна другу закладе. Пазећи на то ја сам опазио непријатеља који је узроковао њиховом поклању; а то је лептир „Мртвачка глава“, који по ноћи на њих ударање, а оне се по дневни кољаху. Јаке су врућине биле, па већ од ноћи пчеле би изашле изпред врати својих дворова (улишта) да се баре малачко расхладе. Тако су замрцале изван својих улишта, особито око врати својих. Од мила бога, ја сам много вечери међу њима до комат ноћи сједио, особито ако је поћ мјесечна била. Тако сједећи више пута, ја бих опазио тога јаничара, ће по врх улишта тамо и овамо продијеће, а често пута и до којег се улишта доуниш, особито до оног у којег је меда по више било. Више пута, ја бих опазио ће по неку дубину (улиште) такви забун обузме, кољко да би ко у њу камењем удрио. Ја сам се чудно што је то, али дознати пјесам могао. Једну вече случајно сједећи близу једне јаке пчеле, која на вратима своје куће велику стражу имаће и на коју тај сипелција јуначки јуриши; по будући пчеле му не дадоше да брзо уљеже — ја опазих да јест некаква скрива што о туђој торби вијек пролази.

Дуго сам чекао пред тјем улиштем да виђу шта ће бити — док ево га на траг, ма пунаних бисага, тако да се није могао одмах у крила удрити. Имаше и пратиоца доста, који му не могаху одољети, по им ја помогах — и свега ухватих. —

Већ видијех, за што се моје пчеле кољу јер обично, обаше она погнути, што обаше у више речени забун доћи, а ево како:

Он, „Мртвачка глава“, како у улиште уљеже, он одмах тамо по један сат меда начне; па ејутра преко дана од јаке врућине начети сат се проспе — што друго пчеле опазе, и па јасму полете, те и решто разјагне „као алај бегову сламу“. Већ сам и боље пазно, и бранио их. И оне су много очитале молитву, али „ко ће силн божјој одољети“ ал „јаничаре листов неопати“ — те тако и ја без неколико пчела остадох. —

Дакле, господо пчелари! Ја држим да се против тога треба овако оградити. На овака врата, треба по један затвор од ластре или цинга начинити. На том затвору треба отворити по неколико толиких пуњџица, колико само могу пчеле изазити и улазити. С тако удешеним затвором треба свако улиште затворити, како сунце на заоду поће — и тако једино од тог непријатеља могу се пчеле ослободити. Преко дана треба тај затвор мицати, како пчеле могу слободније на свој посао ићи, јер преко дана „Мртвачка глава“ пеће на њих нападати. Иначе „Мртвачка глава“ много ће узанике неопати.

Причајући о томе, дознао сам, да су и стари сељаци (пчелари) знавали за „Мртвачку главу“ као непријатеља пчела, али они су га за вјештину држали, која је бајати од каквог непријатеља послата — да пчеле међу собом покоље. — О томе, толико. —

Мркојевић, о ваведенију.

Ник. Ј. Вучичић.

ПРОМЕТ ДОМАТИЈЕХ ПРОИЗВОДА У ЦРНОЈ ГОРИ.

Оцић, 11 новембра 1887.

На данашњем назару биле су разној трговини цијене ове:

Руметиново брашно по 12 н. ока. — Пшенично брашно по 13½ н. ока. — Сир по 60 н. ока. — Јаја по 5 за 10 н. — Стуре по 11 н. комад. — Вупа по 68 н. ока. — Овче коже по 70 н. комад. — Ковје коже по 90 н. комад. — Риба склавина по 34 н. ока. — Риба јегуља по 30 н. ока. — Риба крап по 24 н. ока. — Риба сиппа по 20 н. ока. — Коаји јалови бриви по 3½ ф. комад. — Овчи јалови бриви по 4 ф. комад. — Јалове краве од 13 до 20 ф. комад. — Кумур по 2½ н. ока. — Кляк по 2½ н. ока. — Дрва по 40 н. товар. — Сијено по 2 н. ока. — Свињско месо од 40 до 50 н. ока.

Никшић, 29 новембра 1887.

На данашњем назару биле су разној трговини цијене ове:

ство, а њихови срамни потомци, српска властела, поули на све српске светиње и примаше крвавичку вјеру Мухамедову. „Истурчи се плахи и лакоми, Млијеко их српско разгубало“. Система турчења то је познато.

Јаничарење. Историја зна за ове великане потурчене: Ахмет-Ерцег-огли велики ридал беглербег-губернатор Урумелиски и серашћер војске, Канудан-паша велики адмирал и најпослије велики везир и зет султанов; а то је Стеван најмлађи син Ерцега Шћепана Косаче, брат Влатков и Владисавов. Муштава паша серашћер и љубимац цареки, на Порти најважнија личност и зет султанов; а то је познати у пјесме, Максим Црнојевић, син Иван-бег, господара Зете и Црне Горе. Ахмет Заде паша с различним званијама, Србин је родом из Дукађина. Ибраим паша велики везир, родом је Грк. Муштава паша ридал и серашћер војске, Србин је родом из Босне. Ајас паша везир, Србин родом из Арбаније. Али паша серашћер и освојитељ Унгарије, потом велики везир, Србин родом из Далмације. Ферат паша, ридал и зет султана Сулејмана, Србин је из Хрватске. Мухамед Соколовић највећи државник царства, серашћер и побједитељ Унгарије, велики везир; Србин је из Босне, од велике властоске породице цара Душана. Мехмед Азалија и Муштај паша, били су родом велики везири; Срби су из Босне, такође од српске властеле. Чауш паша, Синап паша, Ибраим паша, велики савјетници кабинета; сви су били Срби, први из Хр-

ватске, други из Арбаније, а трећи Дубровчанин; Ибраим је био и зет султанов, и највећи богаташ у царству, послје Мухамеда Соколовића. (Види кратки ист. пр. турс. господ. пад Србима у XVI. в. Београд 1874). Ово је писац превео из Гласника VII. стр. 219. што је Шафарик црно из млетачког архива. Тамо се каже, да је у 16-ом вијеку то био систематични државни план турски, да све подчињене балканске народе, хришћане, истурчи, па онда да се султан прозове цар словенски.

То је доба „јаничарења“ и турчења, које је захватило и неумрлог јунака Ђорђа Кастроту — Скандер бег. Најжалосније и најопасније доба Србиново, кад је његова најмилија омладина и пада, отимана и свлом турчена. И чудо је, е се све није истурчило! Истурчине се лакоми на благо и господство, али се народ није на њих угледао, по проклињући одабацике, народ оста вјерав свјој домовини и праотачким обичајима.

У двије најповије српске провинције, Црну Гору и Ерцеговину, не-сретно јаничарење није допринело. Босна као и све друге провинције, подпала је и постала права раја царска, и своје потурчене браће агаих и бегова. Многи знатни људи који не хтјеше вјером преврнути, „Што се не хтје у ланце везати, То се збјега у ове пљанине, Да гинемо и крв проливамо, Да јуначки аманет чувамо.“ У то страшно доба Србин је учио за своје уточиште будуће слободе, нови свој Сино Ловћен и Дурматор, око којих ствара себе

ново гњијездо слободе, и нове вође у борби за слободу. Ако се истурчила владајућа властела, али је остало доста јунака да свете Косово. Одмах пза њега, видимо око Ловћена неколико славних вођа народних, који овамо из Старе Србије утекоше у Ловћенске горе, да се одатле одуру у гњијезду слободе. Такви народњаци, за које нам и предање и историја каже, бјеху: Бијели Павле Дукађинац (десна рука Балшина, вели један писац) отац Бјелопавлићима; Пино од кога су Пинери; Дрекале од кога су Кучи Дрекаловићи; Васо од кога су Васојевићи; Озаро од кога су Озринићи; Богдан од кога су Цјеиници; Никша од кога су Никшићи. А од крајње Ерцеговине ближа се к Његову па к Његушима ерцеговачки соко који ће да постане глава свијема поменутим вођама.

У 16 и 17-и в. умало се Српство није угасило. Црна Гора и Ерцеговина још живљаху у слободном општинском животу, али без политичке моћи. У Црној Гори духовни настир господар скромно своме маленом стаду прино-виједа вјеру и морал, и над на ослобођење. И у Ерцеговину тако раде духовни настири, али њих отуда про-гоне турске власти, и уништавају нај-веће српске богомоље. У то доба нај-већег отоманског бјеснила, јављају се на српској позорници нови српски ју-наци, с којима се започиње нова историја српскога уекрса и живота: Владика Данило Петровић-Његун, које-му су предходили у Ерцеговину чу-

вени јунак Бајо Пивјанин и ерцеговачки митрополит Василије.

Пивјанин Бајо бјеше први Кара-ђорђе, који је радио да ослободи Ерцеговину од Турака. Но кад није то могао, он је са својим друговима Ли-мом од Корита и Ришњанин Хаџијом, хајдуковао, и помогао ослободити од Турака приморске градове Нови, Ри-сен и Пераст, и кад овога се настанио, вели народно предање. Митрополит Василије као друг Бајов у политичком плану, јунак и највећи непријатељ му-хамеданизма, упорно је бранио своје стадо од вукова, недонштајући Србина да рајом турском постане. Предање вели, да не само што је намећу ра-дио, по је и својом руком Турке убијао. Но пошто Турци опазе шта ради вла-дика Василије, хоћаху га убити, али дознав за то, он се уклони из своје отачбине Попова и Требиња, на се тајно настани у Никшић, на граници Црне Горе и Брда, где тада није било Турака. То је било у исто доба, кад је и Бајо у Приморје побјегао од Турака. Владика се, вели предање, ба-вио 2—3 године у Никшић, по кад га и ту стигонше потраге турске, побјегне он преко границе, и настани се у сло-бодно племе Бјелопавлиће, у Ост-огу, где је и скончао, око 1670 г. А Бајо који је неколико пута к њему у Ост-ог долазио, погинуо је 1690 г. бранећи Цетинје од Турака. И одма за гиз Турци освајају град Никшаћ.

(Наставиће се.)

Волови, сума 10 ока, по 24—30 ф. — Кравц, по 10—22 ф. — Овчиј брави, по 2—8 ф. — Козји брави, по 2—6 ф. — Јагњад по 1—150 н. — Јарад, по ф. 1 и 30 н. до ф. 170 н. — Пасад, по 2—16 ф. — Цијеном све по комаду. — Овчје коже по 80 н. — Козје коже по 1 ф. — Јареће коже, по 1 ф. — Јагњаче коже, по 20 н. — Руметин, ока по 12 н. — Руметиново брашно, ока по 13 н. — Пшеница, ока по 13 н. — Раж, ока по 11 н. — Јечам, ока по 10 н. — Кртола, ока по 3 н. — Купус, ока по 4 н. — Масло, ока по ф. 1—10 н. — Скоруп, ока по 60 н. — Сир добри, ока по 80 н. — Сир прости, ока по 20 н. — Дуван у листово, ока по ф. 130 новч. — Дуван дограм, ока по 1 ф. — Восак, ока по 1 ф. и 60 новчића.

Даниловград, 15 новембра 1887.

На данашњем пазару биле су разној трговини цијене ове:

Говеда 15—30 ф. — Телад 5—7 ф. — Коњи 20—32 ф. — Овце 2—3 ф. — Јагњад од 1 ф. до 150 н. — Козе 2—350 н. — Јарад од 1 ф. до 150 н. — Свиње 2—8 ф. — Коже од 80 до 1 ф. — Вуна 60—70 н. — Сир 25—35 н. — Масло 70—85 н. — Дуван од 80 н. до 1 ф. и 20 н. — Месо 20—25 н. — Риба 30—40 н. — Руметин по 12 н. — Шеница 13—14 н. — Раж по 12 н. — Ока.

На данашњем пазару 22 о м. биле су разној трговини цијене ове:

Говеда 15—30 ф. — Телад 5—7 ф. — Коњи 20—32 ф. — Овце 2—3 ф. — Јагњад од 1 ф. до 150 н. — Козе 2—3 ф. 50 н. — Јарад, 1—1 ф. 50 н. — Свиње, 2—8 ф. — Коже, комад по 80—90 н. — Вуна, 60—70 н. — Сир, ока по 25—35 н. — Масло, ока по 70—85 н. — Дуван, ока по 80—1 ф. и 10 н. — Месо, ока по 20—25 н. — Риба, ока по 40—50 н. — Руметин, ока по 12 н. — Шеница, ока по 13—14 н. — Раж, ока по 12 новчића.

На данашњем пазару 29 о м. биле су разној трговини цијене ове:

Говеда 15—30 ф. — Телад 5—7 ф. — Коњи 20—32 ф. — Овце 2—3 ф. — Јагњад од 1 ф. до 1 ф. и 36 н. — Козе од 2 ф. до 3 ф. и 50 н. — Јарад од 1 ф. до 1 и 50 н. — Свиње 2—8 ф. — Коже 80—90 н. — Вуна 60—70 н. — Сир 25—35 н. — Масло 70—85 н. — Дуван од 80 до 1 ф. и 20 н. — Месо 20—25 н. — Риба пастрва 70—90 н. — Руметин 12—13 н. — Шеница 12—13 н. — Раж 12—13 н. — Ока.

Подгорица, 15 нов. 1887.

На данашњем пазару биле су разној трговини цијене ове:

Говеда 10—20 ф. — Коњи 15—30 ф. — Свиње 2—6 ф. — Брави овчији од 1 ф. до 250 н. — Брави козји од 1 ф. до 150 н. — Руметин 13—14 н. — Шеница 13—14 н. — Јечам 9—10 н. — Овас 7—8 н. — Сир 30—40 н. — Масло од 1 ф. до 120 н. — Вуна 60—70 н. — Дуван од 90 н. до 1 ф. — Ока.

На данашњем пазару 22 о м. биле су разној трговини цијене ове:

Говеда, по 10—25 ф. — Коњи, по 20—35 ф. — Свиње, по 2—6 ф. — Овчиј брави, по 1—2 ф. — Козји брави, по 2—3 ф. — Цијеном све по комаду. — Руметин, ока по 11—13 н. — Пшеница, ока по 12—14 н. — Јечам, ока по 8—9 н. — Овас, ока по 7—8 н. — Сир, ока по 34—40 н. — Масло, ока по 90—100 н. — Кртола, ока по 3—4 н. — Скоруп, ока по 50—70 н. — Зеље, ока по 4—6 н. — Вуна, ока по 60—80 н. — Дуван, ока по 70—90 н. — Пасул, ока по 12—13 н. — Дрва, товар по 30—40 н. — Сијено, ока по 3—4 н.

На данашњем пазару 29 ов. мј. биле су разној трговини цијене ове:

Говеда, по 10—25 ф. — Коњи, по 20—35 ф. — Свиње, по 2—5 ф. — Овчиј брави, по 1—2 ф. — Козји брави, по 1—2 ф. — Цијеном све по комаду. — Руметин, ока по 13—14 н. — Шеница, ока по 13—15 н. — Овас, по 7—8 н. — Јечам, ока по 9—10 н. — Пасул, ока по 13—14 н. — Сир, ока по 30—40 н. — Масло, ока по 90—100 н. — Скоруп, ока по 50—70 н. — Вуна, ока по 60—80 н. — Дуван, ока по 70—90 н. — Кртола, ока по 3—4 н. — Зеље, ока по 5—7 н. — Дрва, товар по 30—40 н. — Сијено, бреме по 40—50 н.

Пригорско Поморство.

Св. Никола, 16 јан. 1887

Ове недеље за прве 3 дана имали смо таху и средње вјетрове од 11 кв. море узбуњено, небо облачно и гдјегод киша, на крају тога средње вјетрове од 1 кв. мирно море и ведро небо.

Уредник и издавалац Ђоко Попковић.

На улазак Бојане највиша дубине 3 1/2 ноге мјетачке.

Доједрише.

10 нов. трабакула пригорска „Хаирлије Скутарина“, тон. 31, кап. О. Шабан, из Обота, крцат. Одједрећа није било.

Оцињ, 23 нов. 1887.

Ове недеље имали смо лијепо вријеме, вјетрове од 1. квадранта умјерене и море мирно. Барометар 76.3.

Долазак бродова.

Тр. гурека „Аирлије“, тон. 15, кап. Мустава Асан из Мелине. — Траб. гурека „Бела Роза“, тон. 16, капет. Тајр Ага из Рисна. — Пароброд аустро-угарски „Скутари“, тон. 106, кап. Ђовани Бабурица из Гравозе. — Пароброд аустро-угарски „Тритоне“, тон. 506, капетан Лева из Бара и пошто искрца неколико трговине и путника продужи уредно своју пловидбу пут Медове.

Одлазак бродова.

Трабакула турска „Аирлије“, тона 15, кап. Мустава Асан за Крф. — Траб. турска „Бела Роза“, тон. 16, кап. Тајр Ага за Крф. — Пар. аустро-угарски „Скутари“, тон. 106, капет. Ђ. Бабурица за Дубровник.

Св. Никола, 24 нов. 1887.

Ове недеље имали смо тихе и средње вјетрове од 1 кв. мирно море а небо гдјегод ведро а гдјегод облачно. На улазак Бојане највише 3 1/2 ноге мјетач. дубина.

Доједрише.

19. новембра брацијера пригорска „Хаирлије“, тон. 12, кап. Мус. Дака из Медове, крцат. — 20 нов. траб. отоманска „Реџина Завојани“, тон. 21, капетан Мур. Исмаил из Скадра, празан. — Траб. при. „Машала“, тон. 20, кап. Јакуп Илриз, из Скадра, крцат. — Траб. при. „Баирлије“, тон. 10, кап. Хусеин Муртази, из Скадра, празан. — 21 нов. траб. при. „Хаирлије“, тон. 20, кап. Мехмед Осман, из Скадра, празан. — 22 нов. траб. италијанска „Санта Лучија“, тон. 15, кап. Лаурор Виченцо, из Бара, крцат.

Одједрише.

21 нов. траб. при. „Хаирлије“, тон. 20, кап. Мехмед Осман, за Медову, крцат дрва. — 22 нов. траб. итал. „Санта Лучија“, тон. 15, кап. Лаурор Виченцо, за Скадар, крцат.

Бар, 1 децембра 1887.

Иза вјетрова јужнијех имамо сад вјетрове сјеверне и данас доста јаки, ведрину и мало узбуњено море.

Барометар 77.5 стање температуре Р. 9.

27 нов. пароброд лојда „Тритоне“, тон. 506, кап. Е. Лева, из Сциња, крцат, за Будву. — 28 нов. пароброд лојда „Фигуме“, тон. 420, кап. К. Мрак, из Будве, крцат, за Сцињ. — Траб. при. „Буена Сорте“, тон. 21, кап. С. Адем, из Будве празан, за Обот крцат жита. — Траб. грчка „Агнос Никола“, тон. 44, кап. Л. Пепас, из Трета, крцат за Галамату. — Бом. грч. „Агнос Никола“, тон. 35, кап. Д. Панадаки, из Трета, крцат за Панагиде. — Бом. грч. „Еванђелиста“, тон. 59, кап. Т. Бреска, из Трета, крцат за Панагиде.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

У „Нов. Беогр. Дневнику“ читамо ову објаву:

У Пожаревцу почеће од 1 децембра излазити нов лист „Грађанин“. Какав ће правац „Грађанин“ заступати и чему ће своју главну напљу обратити видјетиће се из позива на претилату, из кога видимо поједини главнији мјеста:

„Грађанин“ прима на се задатак да буде покретач за задобијање свију грађанских права и потпора и да буде савјето-давац сваком раденом и корисном грађанину, по наш друштвени живот; а упућиваће грађане на такав пут, који води економном и умном болитку, и обавјештавати их о њиховим грађанским правима и дужностима.

„Сматрајући да се наш народ већим дијелом земљорадњом бави и да му је нужно обавјештење у томе правцу, лист „Грађанин“ трудиће се, да у што већој мјери раније нисао код наших сељака о употреби савршених оруђа — алата — при обједлавању земље, као и стварање услова за умножавање и боље гајење стоке. Тако исто упућиваће их на подизање воћарства и шумарства, са обавјештењем, каква се користи отуда може имати. Нарочита пажња поклоиће се свему што наш сељак већ производи и гаји, да то и усаврши.

„Идеју о задругама, која је од вајка-

да имала јаког коријена код нашег народа — а која је сад јако почела опадати — радиће „Грађанин“ да одржи, а по могућству и да умножава.“

„На наше завате и њихове раденике обратиће „Грађанин“ нарочиту пажњу. Као први услов и прва помоћ за обезбједу занатлија, ставља себи „Грађанин“ у дужност да ради на остварењу „Занатлијско-радничког удружења“, јер сматра да је то најпогоднији пут за сазнавање правих и нужних потреба наших занатлија, за развијање и усавршење њихових заната, а и за сузбијање некорисних и штетних страних производа, који се у нашу земљу уносе.“

„Једна земљорадничка земља, као што је наша, без икакве индустрије, мора поклонити велику напљу својој трговини. Према томе „Грађанин“ ће сматрати да је наша држава позвана да се брине о трговини и да је дужна да се стара да трговачком сталежу даде што више олакшице и пољета.“

„У по леду трговачком или занатлијском, тражиће „Грађанин“, да се и сам тај тако давнашњи, законом уређени „Трговачко-занатлијски одбор“, једном покрене на озбиљан рад, те да одговори циљу и задатку свом.“

„Грађанин“ ће радо потпомагати свако индустријско подухеће у нашој земљи, а нарочито онаково, које би поинило иницијативом самог округа, ереза, општине или друштва, подигнутог акцијама грађана наше отаџбине.“

„Грађанин“ ће хвалити и препоручивати све што је пошито и корисно, а кудити и сузбијати све што је непошито и некорисно по развитак нашег друштвеног и грађанског живота. Сваки неправилан рад сузбијаће, на макар долазио он посредно или непосредно од државе или општинске управе или њених извршних органа.“

„Народна просвјета је најмоћније средство за културно развиће једног народа. С тога ће „Грађанин“ и томе одјелку народног живота поклонити сву своју пажњу.“

„Грађанин“ ће отпочети тачно да излази од 1 децембра ове год. а од тог времена сви пријатељи — скупљачи — могу послати спискове својих претилатника, заједно са новцем, власнику и уреднику „Грађанина“.

Лист ће излазити два пута недељно — четвртком и недељом а са четири стране.

Цијена је за Србију. На годину 10 дин., на 6 мјесеци 5 дин., на 3 мјесеца 2.50 дин., на 1 мјес. 1 дин.

На вересију лист се никоме слати не може. Скупљачи и књижари добијају уобичајени рабат.

Писма, дошле као и претилату ваља слати потписаноме, а огласе на г. Мих. Костића штампања.

Неплаћена писма не примају се. Уредништво је у мојој кући — „Табачка чаршија“.

Економ власник и уредник

„Грађанина“:

ЈОВ. С. ЈОВАНОВИЋ.

ПОЗИВ НА ПРЕТИЛАТУ.

СПИСИ.

СТЕФАНА МИТРОВА ЉУБИШЕ.

Наумио сам издати скупљена књижевна дјела покојног ми оца Стефана, сматрајући, да ће вршење синовље дужности према очевој успомени добро доћи и српским читаоцима. Осланајући се на досадашњу оцјену књижевне критике, падам се, да не ћу остати усамљен и без помоћи у овом послу.

Цјелокупни ће списи изићи у свескама по пет штампаних табака, које ће се послати саставити и чинити три вје књиге. У првој књизи биће аутобиографија и приповијести, у другој „Причања Вука Дојчевића“, а у трећој различити и мањи чланци, који су већином слабо познати, а има их који ће сад први пут бити штампани.

У пошљедњу свеску прве књиге биће насловни лист са предговором и студија о покојникову животу и раду. А на крају сваке свеске биће рјечник, у коме ће бити објашњене све рјечи, које су ређе и непознатије изван Стефанова зачијаја.

Свеске ће излазити једна за другом икако мјесеца дана, а прва ће угледати свијет о Божићу. Појединим свескама цијена је 60 н. д. или 30 новч. Скупљачи добијају на сваких десет књига по једну, а књижари уобичајени рабат. — Претилату примају на колико свезака ко хоће.

Које је лакше из Даламације и Црне Горе, може послати претилату г. Шпиру Петровићу у Котору.

У Биограду 23 новембра 1887.

МИТАР СТ. ЉУБИША.

„Балк. улица“ бр. 30.

Поруке уредништва и администрације.

Г. попу Ђоку Мијушковићу, Никшић. — Примили смо 10 ф. и промијенимо дресу вашег сина Лазара, као што нам јависте.

Уредништву „Радикала“, Биоград. — Ми вам непрестано шаљемо свој лист у замјену, као и свијем осталим српским и словенским листовима; но од вас примисмо само прва три броја, па ту сасвим прекинусте. Мишљасмо неко вријеме, да вам није каква бијела невидовна прекинула млађани вијек, но дознајемо из „Видела“ да сте још у животу. те вас молимо да нас обавијестите, да ли сте навраћ одвратили своје лице од нас, или је каква случајна сметња?

ОГЛАСИ.

ПРАВЕ ТРИФЛЕ (прне

truffles) од ПЕРИГОРДА, свјежје, особите каквоће, по 20 франака кило (нето), опремне се бесплатно до железничке станице најближе купцу. Консерве трифула перигорских, по 25 франака кило (нето), опремне се бесплатно до железничке станице најближе купцу. Да бисмо себи уштедили претеране трошкове вријеме, молимо своје муштерије, да пошљу цијену наручбине, кад нам буду послали нарадбу. Ваља врло читко написати своје име и адресу. — Траже се озбиљни преставници уз врло добру награду.

Pouzaigue, à Vitry près Paris.

УПОТРИЈЕБЉЕНЕ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ Србије, Бугарске, Црне Горе и т. д. купује радо Рудолф Шмит у Бечу.

(II. K. müdiengasse, № 1.)

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ!

Један скупљач би желно да ступи у договор с једним другим у том послу ради измјене поштанских марака.

ADOLF LICHT. Schaffhouse — Suisse.

КОВЕШЊИ И МИЈОВЊИ У ТРСТУ

држе богато складиште гвожђарије и ковина и баве се сваком другом струком послова за варош Трет и за иностранство.

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

Le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ renfermant 554 gravures inédites de Robert, Confections, Articles pour toilettes de Dames et Enfants, Vêtements pour Hommes, etc. ainsi que la nomenclature de tous les tissus en Soieries, Lainages, Indiennes, Toiles, etc. etc., qui

Vient de Paraître.

L'envoi en est fait GRATIS ET FRANCO contre demande affranchie, adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie à Paris.

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du PRINTemps. (Bien spécifier les genres et prix.)

Tout achat à partir de 25 fr. est expédié franco de port jusqu'à la frontière. A partir de 50 francs, toute commande pouvant être expédiée en un Colis Postal, est envoyée franco jusqu'à destination.

Државна штампарија.